

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens tilläggsbudgetproposition nr 5 till EU:s budget för finansåret 2020 och om kommissionens förslag om ibruktagande av marginalen för oförutsedda utgifter (*tilläggsbudget 5/2020; Europeiska unionen*)

På grundval av 96 § 2 mom. i grundlagen skickas till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 3 juni 2020 till Europeiska unionens femte tilläggsbudget för 2020 samt kommissionens samma dag publicerade förslag till beslut om ibruktagande av marginalen för oförutsedda utgifter samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 17 juni 2020

Finansminister Matti Vanhanen

Konsultativ tjänsteman Anna Hyvärinen

FINANSMINISTERIET

PROMEMORIA
17.6.2020

EU/2019/0277; EU/2020/0990

**STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM KOMMISSIONENS TILL-
LÄGGSBUDGETPROPOSITION NR 5 TILL EU:S BUDGET FÖR FINANSÅRET
2020 OCH OM KOMMISSIONENS FÖRSLAG OM IBRUKTAGANDE AV MARGI-
NALEN FÖR OFÖRUTSEDDA UTGIFTER**

1 Förslagets bakgrund och syfte

Den 3.6.2020 lade kommissionen fram ett förslag (COM(2020) 422 final) till Europaparlamentets och rådets beslut om ibruktagande av marginalen för oförutsedda utgifter för fortsatt humanitär hjälp till flyktingarna i Turkiet. Kommissionen gav även samma dag förslag till tilläggsbudget nr 5/2020 (COM(2020) 421 final) om fortsatt flyktinghjälp till flyktingarna och de mottagande samfunden i Jordanien, Libanon och Turkiet i anknytning till krisen i Syrien. Kommissionens förslag behandlas i EU som brådskande.

2 Det huvudsakliga innehållet i kommissionens förslag

U-skrivelsen har utarbetats utifrån det engelskspråkiga dokumentmaterialet.

2.1 Tilläggsbudgetproposition 5/2020

I förslaget till tilläggsbudget nr 5/2020 föreslår kommissionen att ett tillägg på sammanlagt +585 miljoner euro i åtagandebemyndiganden och +168 miljoner euro i betalningsbemyndiganden tas i bruk. Tilläggsbudgeten gäller följande rubrik i EU:s budget: 4 (Globalt Europa). Tilläggsbudgetens användningsområde är bistånd till flyktingarna och de mottagande samfundet i Jordanien, Libanon och Turkiet, i anknytning till krisen i Syrien. Avsikten är att finansiera de utökade åtagandena av marginalen under rubrik 4 i budgeten samt av marginalen för oförutsedda utgifter -särskilda instrumentet.

Genom ändringsbudget nr 5/2020 föreslår kommissionen ändringar i följande budgetposter (belopp i euro):

U 23/2020 rd

Användningsområde	Budgetpost	Namn	Åtaganden	Betalningar
<i>Flyktinghjälp i Jordanien och Libanon</i>	22 04 01 03	Medelhavsländerna – Uppbyggnad av förtroende, säkerhet och förhindrande och lösande av konflikter	+100 000 000	+100 000 000
<i>Flyktinghjälp i Turkiet</i>	23 02 01	Snabb, effektiv och behovsbaserad humanitär hjälp och leverans av livsmedelsbistånd	+458 000 000	+68 000 000
TOTALT			+585 miljoner euro	+168 miljoner euro

Jordanien och Libanon

Enligt kommissionen är anslagen, som tidigare budgeterats för flyktinghjälpen i Jordanien och Libanon år 2020 i anknytning till krisen i Syrien, bundna i sin helhet. Kommissionen föreslår ett tillägg på +100 miljoner euro som åtaganden och betalningar. Tillägget riktas till flyktingar och mottagande samfund i Jordanien och Libanon för att användas till utbildning, tryggnad av underhåll, hälsa, vatten- och avfallshantering samt socialt skydd. Flyktingarna har inte möjlighet att återvända till Syrien och covid-19-pandemin försvårar fortfarande situationen. Enligt kommissionen finns det mest flyktingar i hela världen i Jordanien och Libanon i förhållande till befolkningens mängd. Båda länderna har en svag ekonomisk situation. Enligt kommissionen är EU:s hjälp väldigt viktig för att trygga stabiliteten.

Turkiet

Kommissionen föreslår ett tillägg på +485 miljoner euro som åtaganden och +68 miljoner som betalningar. Tillägget riktas till humanitär hjälp för flyktingar i Turkiet och genomförs via två program, Det sociala nödskyddsnetet (Emergency Social Safety Net, ESSN) och Villkorad kontantöverföring för utbildning (Conditional Cash Transfer for Education, CCTE).

Från ESSN-programmet betalas månatligen kontantbetalningar till cirka 1,7 miljoner flyktingar. Enligt kommissionen kommer anslagen att vara använda senast nästa år i mars. Det föreslagna tillägget på +400 miljoner som åtagande möjliggör en fortsättning av programmet till slutet av nästa år. Enligt kommissionen borde de utökade åtagandena träda i kraft i sommar så att man hinner samordna nödvändiga frågor med Turkiets myndigheter.

Från CCTE-programmet betalas kontantbetalningar till flyktingfamiljer vars barn går i skolan i stället för att arbeta. Det nuvarande avtalet löper ut i oktober i år. Enligt kommissionen behövs det brådskande ett tillägg som åtagande på +85 miljoner euro till anslaget för att programmet ska kunna fortsätta till slutet av nästa år.

Dessutom berättar kommissionen att avsikten är att 50 miljoner euro av anslagen i EU:s budget för år 2020 ska användas för Turkiets flyktingar till brådsakande humanitära projekt bl.a. inom utbildnings- och hälsoindustrin för att dessa projekt ska kunna fortsätta ett år till.

Enligt kommissionen innebär det nu föreslagna tillägget till Turkiets flyktinghjälp att det behövs avtalsenlig personal för verkställandet av hjälpen och uppföljandet av ekonomin. Enligt kommissionen är behovet 15 avtalsenliga personer för tre år från och med 2021.

2.2 Ibruktagandet av marginalen i rubriken samt särskilda instrumentet

Enligt kommissionen är den obundna marginalen 103,4 miljoner euro i rubrik 4 varav kommissionen föreslår att 100 miljoner euro används som åtaganden till flyktinghjälpen i Jordanien och Libanon samt det kvarvarande beloppet 3,4 miljoner euro som åtagande till flyktinghjälpen i Turkiet.

Dessutom föreslår kommissionen att tillägget som riktas till flyktinghjälpen i Turkiet, cirka 481,6 miljoner euro, huvudsakligen täcks med marginalen för oförutsedda utgifter. Enligt kommissionen har övriga särskilda instrument i budgeten för år 2020 redan utnyttjats fullt ut och det finns inga fler möjligheter till omfördelning av anslagen. Användningen av marginalen för oförutsedda utgifter räknas av från rubrik 5 (Administration) i EU:s budget vars marginal för åtaganden minskas med -16 248 368 euro år 2020, samt från rubrik 2 (Hållbar tillväxt: naturresurser) vars marginal för åtaganden minskas med -465 323 871 euro år 2020. Därefter finns det kvar en marginal på 48,7 miljoner euro i rubrik 2 i EU:s budget för pågående år. I de andra rubrikerna i budgeten kvarstår ingen marginal alls under pågående år.

I rådets förordning nr 1311/2013 (MFF-förordningen för pågående ramperiod) möjliggörs att marginalen för oförutsedda utgifter kan användas högst till det belopp som motsvarar 0,03 procent av 28 medlemsstaters sammanlagda bruttonationalprodukt. Marginalen för oförutsedda utgifter är det sista särskilda instrumentet och den sista utvägen att reagera på oförutsedda omständigheter. I den tekniska justeringen för den fleråriga budgeten har det för år 2020 definierats att det absoluta högsta beloppet för det här särskilda instrumentet är 5 096,8 miljoner euro.

När det gäller marginalen för oförutsedda utgifter är en förutsättning att de belopp som tas i anspråk ska räknas av mot marginalerna för pågående eller kommande budgetår. Eftersom 2020 är det sista året av pågående budgetperiod får maximibeloppet för åtagandebemyndigandena inte överskrida taket för åtaganden för pågående år. Därför föreslår kommissionen att nödvändiga anslag räknas av mot pågående års budget mot den tillgängliga marginalen under rubrik 2 och 5. Enligt kommissionen har förslaget ingen inverkan på det totala taket för åtagandenas budgetram.

Enligt kommissionen är det inte nödvändigt att använda marginalen för oförutsedda utgifter till betalningar i samband med tilläggsbudgeten nr 5/2020. Motsvarande betalningar kan utföras inom ramarna för det nuvarande betalningstaket.

3 Den rättsliga grunden/beslutsförfarandet enligt EU-rätten

Artikel 314 i Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 106 A i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. Särskilt lagstiftningsförfarande tillämpas, rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Avtalet mellan organen 2.12.2013, punkt 14.

Rådets förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013 (MFF-förordningen för pågående budgetramperiod), artikel 13.

Statsrådet anser att den rättsliga grunden är korrekt och tillräcklig. Förslagen kan anses stämma överens med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Konsekvenser för lagstiftningen i Finland, inklusive Ålands ställning, och för budgeten

Förslaget till tilläggsbudget får inga konsekvenser för den nationella lagstiftningen eller för Ålands ställning.

I förslaget till tilläggsbudget föreslås en förstärkning av budgeten på sammanlagt 585 miljoner euro i åtaganden och 168 miljoner euro i betalningar.

Enligt förslaget till tilläggsbudget nr 5/2020 utökas Finlands EU-betalningar med tre miljoner euro från kommissionens senaste förslag till tilläggsbudget nr 4/2020 (den 30.4.2020), varmed Finlands betalningsandel stiger till 2 065 miljoner euro. Dessutom är Finlands kalkylmässiga betalningsandel för ökningen av de föreslagna åtagandena sex miljoner euro de kommande åren. Förslaget ökar Finlands avgifter till EU till sammanlagt 9 miljoner euro.

För avgifterna till Europeiska unionen har i den nationella budgeten i år budgeterats (mom. 28.92.69) totalt 2 087 miljoner euro. De utökade åtagandena kan skötas med anslagen för Finlands EU-avgifter i den nuvarande nationella ramen (planen för de offentliga finanserna).

5 Behandling av ärendet i EU och på nationell nivå

Kommissionen presenterade sitt förslag den 4.6 i budgetkommittén. Coreper ska den 17.6. godkänna preliminärt kommissionens förslag och inleda det skriftliga förfarandet i rådet för antagande av rådets ståndpunkt. Det skriftliga förfarandet avslutas i slutet av juni.

I Europaparlamentet ansvarar budgetutskottet för beredningen av kommissionens förslag. Enligt preliminära uppgifter tar parlamentet ställning till ärendet vid sitt plenum i juli.

Statsrådets U-skrivelse har beretts vid finansministeriet. Skrivelsen har behandlats i statsrådets finansutskott och vid statsrådets allmänna sammanträde.

Kommissionens förslag till tilläggsbudget nr 5/2020 den 3.6 och kommissionens därtill relaterade förslag om ibruktagande av marginalen för oförutsedda utgifter översändes först som brådskande till riksdagen för behandling i form av en utredning enligt 97 § i grundlagen (E 66/2020 rd). Det var fråga om ett undantagsförfarande där det på grund av ärendets brådskande karaktär översändes en E-skrivelse enligt 97 § till riksdagen om ett ärende enligt 96 § (U-ärende). I statsrådet behandlades och samordnades E-skrivelsen i sektion EU 34 (budget och

förvaltning) i ett skriftligt förfarande 10–11.6.2020. Riksdagens finansutskott behandlar E-ärenden 16.6. och riksdagens stora utskott behandlar E-ärenden den 17.6.

Tidtabellen för ärendets behandling i unionen har varit brådslande. Den nationella behandlingen i enlighet med 96 § i grundlagen har i praktiken varit omöjlig innan kommissionens förslag har lagts fram för beslutsfattande i rådet. Till riksdagen översänds nu en U-skrivelse i enlighet med 96 § i grundlagen som komplement till den tidigare E-skrivelsen.

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet förnyar sina ståndpunkter i E-skrivelsen (E 66/2020 rd) och meddelar följande.

Statsrådet kan godkänna kommissionens förslag till tilläggsbudget nr 5/2020 och kommissionens förslag om beslut till ibruktagande av marginalen för oförutsedda utgifter.

Ifall innehållet skulle förändras i rådets behandling, skulle statsrådet på grundval av exceptionella behandlingsförhållanden bedöma och kunna godkänna ändringar med beaktande av Finlands övergripande intresse.